

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tost/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100008
Dátum vydania rozhodnutia: 8. februára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100008.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 8. februára 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného D. N. a spol., pre obzvlášť závažný zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, o sťažnostiach obvinených D. N., K. K. a H. D. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/2/2018, z 25. januára 2018 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosti obvinených D. N., K. K. a H. D. sa z a m i e t a j ú.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, napadnutým uznesením, sp. zn. BB-3T/2/2018, z 25. februára 2018 rozhodol podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku, za existencie dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku u obvinených D. N., K. K., H. D. a Q. A. a za existencie dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u obvinených W. M. a P. V. o ponechaní obvinených vo väzbe. Podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal peňažnú záruku, ktorú ponúkli rodičia obvineného D. N. prostredníctvom obhajcu obvineného. Zároveň rozhodol podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku o nenahradení väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka u všetkých obvinených. Špecializovaný trestný súd pri prvotnom oboznámení sa s vecou zistil, že obžaloba na obvinených D. N., K. K., H. D., Q. A., W. M. a P. V. bola predložená súdu v lehote podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku. Zo spisového materiálu vyplýva, že o väzbách obvinených bolo rozhodované nasledovne: Špecializovaný trestný súd uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, zo 16. augusta 2016 rozhodol o vzatí do väzby obvineného D. N. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba obvineného začala plynúť od 15. augusta 2016. Proti uvedenému rozhodnutiu podal obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 2 Tost 28/2016, zo 6. septembra 2016 zamietol. Špecializovaný trestný súd zamietol žiadosť obvineného D. N. o prepustenie z väzby uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, z 18. novembra 2016. Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4 Tost 47/2016, z 19. decembra 2016 zamietol. Špecializovaný trestný súd rozhodol uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, z 23. februára 2017 o predĺžení väzby u obvineného D. N. do 15. septembra 2017. Proti uvedenému uzneseniu podal

obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Tost 7/2017, z 2. marca 2017 (nie ako nesprávne uviedol Špecializovaný trestný súd 23. februára 2017) zamietol. Špecializovaný trestný súd rozhodol uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, zo 16. augusta 2017 o predĺžení väzby u obvineného D. N. do 15. februára 2018. Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 3 Tost 27/2017, z 23. augusta 2017 zamietol. Obvinení K. K. a Q. A. boli vzatí do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. 3Tp/14/2016, z 19. mája 2016, obvinený K. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku a obvinený A. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku s tým, že lehota väzby im začala plynúť od 17. mája 2016. Špecializovaný trestný súd uznesením, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 20. mája 2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Tost 19/2016, zo 6. júna 2016 rozhodol o vzatí do väzby obvineného H. D. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba obvineného začala plynúť od 17. mája 2016. Špecializovaný trestný súd zamietol žiadosť obvineného H. D. o prepustenie z väzby uznesením, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 15. augusta 2016. Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4 Tost 31/2016, z 5. septembra 2016 zamietol. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3Tp/14/2016, zo 16. novembra 2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 44/2016, z 24. novembra 2016 bola väzba obvinených K. K., H. D., Q. A., W. M. a P. V. predĺžená do 17. júla 2017. Špecializovaný trestný súd zamietol žiadosť obvineného H. D. o prepustenie z väzby uznesením, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 26. januára 2017. Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 3 Tost 4/2017, z 8. februára 2017 zamietol. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 21. júna 2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 21/2017, z 28. júna 2017 bola väzba obvinených K. K., H. D., Q. A., W. M. a P. V. predĺžená do 17. februára 2018. Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 23. novembra 2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 44/2017, zo 14. decembra 2017 zamietol návrh obvineného K. K. na zmenu dôvodov väzby a žiadosť obvineného K. K. o prepustenie z väzby na slobodu. Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením, sp. zn. 3Tp/14/2016, z 28. decembra 2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 3/2018, z 18. januára 2018 zamietol žiadosť obvineného H. D. o prepustenie z väzby na slobodu. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že o väzbe obvinených D. N., K. K., H. D., Q. A., W. M. a P. V. bolo doposiaľ rozhodované priebežne, plynulo a urýchlene v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Svoje rozhodnutie o ponechaní obvinených vo väzbe špecializovaný trestný súd odôvodnil tak, že dôvody väzby u obvinených sú dané aj po podaní obžaloby, pričom dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov je dostatočným spôsobom preukázané na základe dôkazov, ktoré sú zabezpečené v spisovom materiáli. Súd na neverejnom zasadnutí vypočul obvinených, ktorí sa pred rozhodnutím o ďalšom trvaní väzby vyjadrili osobne resp. prostredníctvom svojich obhajcov. Z doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie sa stali, vykazujú znaky trestných činov a aj naďalej existuje dôvodné podozrenie, že ich mali spáchať obvinení. Ide o náročnú trestnú vec, ktorej objasnenie podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku si vyžaduje vykonanie veľkého počtu dôkazov, čo má priamy vplyv na samotnú dĺžku trestného stíhania ako aj väzby obvinených. Špecializovaný trestný súd pri úvahách o útekovej väzbe uviedol, že obvineným hrozí vysoký trest odňatia slobody na doživotie. Obvinení N., K., D. a A. majú znalosť maďarského jazyka, poznajú miestne pomery, majú tam kontakty a už v minulosti sa pre menej závažnú trestnú činnosť v Maďarsku ukrývali. Obvinený N. bol zatknutý na úteku, čo aj priznal pred sudcom pri jeho vzatí do väzby. Obvinený K. sa skrýval v Maďarsku kvôli trestnému stíhaniu v inej trestnej veci, preto existuje dôvodná obava, že sa bude skrývať aj v tejto trestnej veci. Obvinený D. sa v Maďarsku istý čas skrýval kvôli svojej ochrane. Vzhľadom na tieto skutočnosti podľa názoru súdu existuje dôvodná obava z úteku obvinených, aby sa tak vyhli vysokému trestu, ktorý im hrozí. K dôvodom kolúznej väzby súd poukázal na vznesené obvinenie z 9. decembra 2016 pod ČVS: PPZ-843/NKA-PZ-BA-2016 D. N., pre marenie výkonu úradného rozhodnutia formou spolupáchateľstva,

lebo počas výkonu väzby v danej veci mimo kontrolu korešpondencie zasielal poštu prostredníctvom vtedy zvolených obhajcov tretím osobám a tak ovplyvňoval priebeh vyšetrovania. Takáto korešpondencia bola priamo nájdená pri domových prehliadkach u družky obvineného D. N.. Obvinený K. K. mal inštruovať svedka R. S. o tom, ako vypovedať, obvinenému N. mal poradiť, aby ušiel do krajiny, ktorá trestne stíhané osoby na Slovensko nevydáva. U obvineného H. D. boli nájdené listiny z vyšetrovacích spisov. Obvinení mali v rámci utajenej komunikácie používať tzv. „čierne telefóny“. Zároveň poukázal aj na likvidáciu tzv. „bielych koní“. Pri úvahách o preventívnej väzbe súd poukázal na fakt, že obvinení boli v minulosti opakovane súdne trestaní, sú podozriví z viacerých vrážd, ktorých sa mali dopúšťať dlhodobo a sofistikovane a je tu dôvodná obava, že by v tejto činnosti mohli pokračovať. Prepustením obvinených na slobodu hrozí, že by bolo zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. U obvinených neboli zistené ani dôvody nahradenia väzby podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku. Taktiež nebolo možné prijať peňažnú záruku za obvineného D. N., nakoľko neboli splnené zákonné podmienky podľa § 81 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Proti tomuto uzneseniu podali obvinení D. N., K. K. a H. D. prostredníctvom svojich obhajcov sťažnosti riadne a včas (25. januára 2018 na verejnom zasadnutí Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica), ktoré následne písomne odôvodnili prostredníctvom obhajcov. Obvinený D. N. v sťažnosti uviedol, že nesúhlasí s názorom sudcu Špecializovaného trestného súdu, ktorý nezistil dôvod pre zrušenie kolúznej väzby a potom neprichádzalo do úvahy nahradenie väzby podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku. V obžalobe absolútne chýbajú priame dôkazy, ktoré by preukazovali, že usmrtil poškodených, okrem čiastkovej výpovede R. S.. V osobe R. S. ide o klasického kajúcnika a spolupracujúceho svedka, ktorého výpovede sú spochybniteľné, účelové a tendenčné v snahe dosiahnuť pre seba neprimerané výhody spočívajúce v jeho beztrestnosti. Verifikácia takýchto výpovedí je absolútne sporná. Všetky ostatné dôkazy sú nepriame. V predmetnom prípade ide teda o taký súhrn skutočností, ktoré sa v danej kvalite a kvantite u stíhaného obzvlášť závažného zločinu bežne nevyskytujú a preto výrazne znižujú stupeň závažnosti stíhaného trestného činu, a tak takéto okolnosti nadobúdajú charakter výnimočných okolností prípadu. K neprijatiu peňažnej záruky poukázal na skutočnosť, že jeho rodičia sú oboznámení s podstatou jeho obvinenia. Kolúzne konanie kladené mu za vinu sa stalo v roku 2016 a podľa jeho názoru by mal súd skúmať aktuálny dôvod kolúznej väzby. Došlo k výsluchu všetkých svedkov aj spoluobvinených, preto nie je dôvodná obava, že by mohol na tieto osoby pôsobiť. Na záver požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby vo vzťahu k jeho osobe zrušil časť výroku uznesenia Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/2/2018 z 25. januára 2018 a väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka alternatívne peňažnou zárukou a vypustil kolúzny dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Obvinený K. K. vo svojej sťažnosti uviedol, že počas vyšetrovania sa nepotvrdili konkrétne skutočnosti, ktoré by preukazovali skutočnosti, že by sa vyhýbal trestnému stíhaniu útekem alebo skrývaním sa. V Maďarsku bol v roku 2015 a od tohto obdobia bol v ÚVV Ilava a po prepustení sa zdržiaval v mieste trvalého pobytu, kde bol aj zadržaný. Počas vyšetrovania sa dostavoval na výsluchy a spolupracoval s OČTK. Má za to, že po 21 mesiacoch vo väzbe tieto väzobné dôvody u neho pominuli. Ku kolúznej väzbe uviedol, že rozhovory medzi ním a R. S., ktoré S. nahrával, sú nezákonné, pretože boli vyhotovené v rozpore s § 115 ods. 6 Trestného poriadku. To, že S. navádzal ako má vypovedať nie je pravda, ale pravdou je, že S. jeho navádzal otázkami čo a ako v trestnej veci vypovedal. Nebolo ani skúmané, či hlas na nahrávkach patrí jemu. Počas prípravného konania nebolo preukázané, že by nejakým spôsobom kolúzne pôsobil na svedkov alebo obvinených. Neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali pokračovanie v trestnej činnosti. Od posledného skutku uplynulo cca 7 rokov, a preto má za to, že neexistuje reálna obava, že by pokračoval v trestnej činnosti. Na záver požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby predmetné uznesenie Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/2/2018 z 25. januára 2018, zrušil a rozhodol o jeho prepustení na slobodu s dohľadom probačného a mediačného úradníka, v prípade ponechania vo väzbe zrušil dôvody útekovej a kolúznej väzby. Obvinený H. D. v sťažnosti namietal existenciu väzobných dôvodov v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku. Obvinený sa domnieva, že u neho neexistujú dôvody väzby, pretože počas vyšetrovania neboli vyprodukované také dôkazy, ktoré by potvrdzovali dôvodnosť obvinenia zo spáchania skutku. Súd neskúmal dôvody väzby jednotlivu u každého obvineného. On je obvinený iba z vraždy C. B., s ktorou ale nemá nič spoločné. Celé je to výmysel K. K., ktorý v tejto veci zmenil výpoveď a R. S., ktorý ukázal na miesto, kde malo byť nájdené telo B., ale to sa nenašlo. Namietal dôvody kolúznej väzby v zmysle § 71 ods. 1

písm. b) tým spôsobom, že nikdy nepôsobil na svedkov, spoluobvinených alebo že by inak maril trestné konanie, najmä keď väčšina svedkov už vo veci vypovedali. Podľa názoru obvineného ani kolúzny dôvod väzby u neho nebol preukázaný, preto je jeho zotrvanie vo väzbe nezákonné. V sťažnosti taktiež poukazuje na to, že od začiatku spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, hoci mal dostatok času na to, aby utiekol alebo sa skrýval, nikdy sa nepokúsil ujsť. Počas rozsiahleho vyšetřovania sa u neho nenašli žiadne doklady, ani iné dôkazy, ktoré by preukazovali, že mal záujem opustiť miesto trvalého bydliska a tak sa vyhýbať trestnému stíhaniu. Práve naopak, má záujem spolupracovať s OČTK a tak dokázať svoju nevinu. Od spáchaných skutkov uplynulo dlhé časové obdobie, skupina, ktorej mal byť členom, čo rázne odmieta, zanikla pred 7 rokmi. Na záver žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-3T/2/2018, z 25. januára 2018, a prepustil ho z väzby na slobodu alebo alternatívne nahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, prípadne dohľadom elektronickým monitorovacím zariadením. Najvyšší súd na podklade podaných sťažností preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako i správnosť konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné. Obvinení v sťažnostiach argumentovali spôsobom zodpovedajúcim odôvodneniu odvolania či dovolania, keď hodnotili dôkazy vykonané v rámci prípravného konania ako nezákonné a procesne nespôsobilé, s konštatovaním, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu sa oslabila a teda neexistuje materiálna podmienka väzby - dôvodné a opodstatnené podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. K tomu najvyšší súd poznamenáva, že v konkrétnej veci, ale i všeobecne platí, že pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine či nevine páchatel'a, a preto sa dôkazy nevyhodnocujú takým spôsobom, ako je to v rámci meritórneho rozhodovania na hlavnom pojednávaní. Nevyžaduje sa tu požiadavka úplnej istoty, ale stačí, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, napĺňajú znaky konkrétnych trestných činov a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že na týchto sa podieľali i obvinení. Pre rozhodnutie o väzbe (z hľadiska materiálnych podmienok väzby) sa vyžaduje existencia dôvodného trestného stíhania - *condicio sine qua non* reprezentovaného dôvodným podozrením zo spáchania trestného činu konkrétnou osobou a existencia niektorého z dôvodov väzby, čo je v prípade obvinených aj v súčasnom štádiu konania splnené. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Senát Špecializovaného trestného súdu sa v odôvodnení uznesenia o ponechaní obvinených vo väzbe vyjadril k dôvodom väzby, avšak najvyšší súd považuje za potrebné tieto doplniť o nasledujúce skutočnosti: V prípade obvineného D. N. je potrebné uviesť, že ako správne uviedol senát Špecializovaného trestného súdu, tento bol zadržaný na úteku, čo aj sám priznal pred sudcom pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby. Disponoval falzifikátom preukazu príslušníka Slovenskej informačnej služby, skrýval sa v Maďarsku pre údajný strach o život, má kontakty v Maďarsku a ako vyplýva z výpovedí svedkov a spoluobvinených disponovanie skupiny s rôznymi nehnuteľnosťami, ktoré slúžili na ukrývanie pred políciou, ale aj konkurenciou poskytujú dostatočný základ na naplnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Čo sa týka kolúznych dôvodov väzby, tu je potrebné poukázať, na vznesené obvinenie z 9. decembra 2016 pod ČVS: PPZ-843/NKA-PZ-BA-2016 D. N., práve z dôvodu ovplyvňovania svedkov, používanie tzv. „čiernych telefónov“, ktoré slúžili výlučne na komunikáciu medzi jednotlivými členmi skupiny, ale aj likvidáciu svedkov. Aj najvyšší súd tieto dôvody považuje za dostatočné pre naplnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Dôvodná obava z likvidácie svedkov napĺňa väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V prípade obvinených K. K. a H. D. je potrebné uviesť, že viacerí svedkovia, ale aj spoluobvinení vo svojich výpovediach často zhodne tvrdili, že práve títo dvaja obvinení sa chodili schovávať do Maďarska, kde boli častokrát na úteku pred políciou resp. kvôli svojej ochrane, pretože tam mali svoje kontakty. Aj v prípade týchto dvoch obvinených disponovanie skupiny s rôznymi nehnuteľnosťami, ktoré slúžili na ukrývanie pred políciou, ale aj

konkurenciou poskytujú dostatočný základ na naplnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, je potrebné poukázať na ovplyvňovanie svedka R. S. zo strany obvineného K., na listiny pochádzajúce z vyšetrovacích spisov zaistené u obvineného D., používanie tzv. „čiernych telefónov“, ktoré slúžili výlučne na komunikáciu medzi jednotlivými členmi skupiny, ale najmä likvidácia svedkov, ktorí svedčia proti obvineným. Tieto dôvody sú dôvodmi pre naplnenie kolúzneho väzby. Tak ako v prípade obvineného N., práve dôvodná obava z likvidácie svedkov naplnia väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V štádiu rozhodovania o väzbe po podaní obžaloby nemožno žiadať od súdu komplexné zaobranie sa vinou obvinených pre stíhaný trestný čin, pretože by to znamenalo prejudikovanie konečného záveru, čo nie je prípustné. Preto sa ani obvinení nemôžu oprávnené už v tomto štádiu konania domáhať podrobných záverov súdu k opodstatnenosti trestného stíhania pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a iných trestných činov. Len úvahy súdu k tejto otázke - podozreniu, nie vine, sú a boli namiesto o to viac, že ich najvyšší súd považuje za akceptovateľné a zodpovedajúce súčasnej dôkaznej situácii. K návrhu obvinených na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, najvyšší súd poznamenáva, že na pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka musia byť splnené podmienky uvedené v § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c) môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu. Podľa § 80 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že procesné prostriedky, ktorými možno nahradiť väzbu, možno v prípade stíhania páchatel'a obzvlášť závažného zločinu použiť len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Podľa názoru najvyššieho súdu znenie Trestného poriadku, v rámci ktorého je prípustné nahradiť väzbu pri obzvlášť závažnom zločine len v prípade existencie výnimočných okolností prípadu, je súladné s čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), podľa ktorého každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. I. ÚS 100/04, z 8. októbra 2004 vysvetlil, že pokiaľ ide o výklad samotného pojmu „záruka“ v zmysle čl. 5 ods. 3 Dohovoru, treba z doterajšej judikatúry vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody. Podmienenie použitia týchto miernejších prostriedkov nahradenia väzby výnimočnými okolnosťami prípadu v zmysle Trestného poriadku upresňuje čl. 5 ods. 3 Dohovoru na účely postupu vnútroštátnych orgánov pri rozhodovaní o väzbe tak, že zohľadňuje nielen závažnosť skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (obzvlášť závažný zločin), ale aj správanie sa obvineného, ktorý nerespektuje dobrodenie vo forme predchádzajúceho ponechania na slobode na základe už použitých prostriedkov nahradenia väzby (§ 80 ods. 3, § 81 ods. 4 Trestného poriadku), alebo dokonca opätovne vyvolá existenciu dôvodov väzby po tom, čo bol z väzby prepustený (opätovná väzba). Výnimočné okolnosti prípadu sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu. Pomeri páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia. Pri posudzovaní osoby páchatel'a sa pozornosť venuje najmä celému jeho predchádzajúcemu životu (vek, recidíva, postoj k spáchanému trestnému činu a pod.). V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o väzbe (napr. zdravotný stav jeho rodiny, ktorá je na neho odkázaná, starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatel'ky a pod.). Za pomery páchatel'a možno tiež považovať viac významných skutočností, ktoré možno subsumovať do kategórie tzv. poľahčujúcich okolností pri nedostatku tzv. priťažujúcich okolností. Okolnosťami

prípade sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu. Okolnosti prípadu z hľadiska aplikačnej praxe, judikatúry a literatúry predstavujú okolnosti spoluurčujúce spoločenskú škodlivosť toho - ktorého trestného činu a ako také plnia v širšom slova zmysle funkciu materiálneho vyjadrenia protiprávnosti činu. Za dôležitú okolnosť pri posudzovaní tohto znaku ustálila konštantná judikatúra napríklad to, že páchatel' sa dopustil obzvlášť závažného trestného činu v afekte úzkosti a strachu vyvolaného dlhodobou partnerskou disharmóniou a chronickou konfliktnou situáciou, ktorá v podstate znížila jeho schopnosť ovládať svoje konanie (primerane Rt 111/1999). Nadriadený súd poznamenáva, že prepustenie obvinených z väzby alebo ich ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Trestného poriadku) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku. V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil z predloženého spisu také okolnosti, ktoré by mohli byť považované za výnimočné v zmysle ustanovení § 80 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku, a preto považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne. Osoby obvinených a povaha prípadu v tomto prípade odôvodňujú trvanie zásahu do ich osobnej slobody a zároveň vylučujú jej nahradenie inými legálnymi inštitútmi, ktorých prijatie sa obvinení domáhali. Najvyšší súd v prípade obvineného D. N. poukazuje na správne rozhodnutie súdu prvého stupňa o neprijatí peňažnej záruky, ktorá bola ponúknutá, rodičmi obvineného prostredníctvom obhajcu. Prijatie peňažnej záruky má zákonné náležitosti upravené v § 81 Trestného poriadku, ktoré musia byť splnené. Musí byť teda dostatočne odôvodnené zo všetkých hľadísk, ktoré by súd viedli k záveru, že nahradenie väzby obvineného prijatím peňažnej záruky vo výške, ktorá bola ponúknutá, je vzhľadom na osobu obvineného a povahu prejednávanej veci, resp. jeho majetkové pomery alebo majetkové pomery osoby, ktorá peňažnú záruku ponúka, dostatočná. Súd sa bez ďalšieho nezaoberal možnosťou nahradenia väzby peňažnou zárukou, ktorá bola ponúknutá, nakoľko nebola určená výška ponúknutej peňažnej záruky, neboli preukázané majetkové pomery toho, kto peňažnú záruku ponúka, neoboznámenie toho kto peňažnú záruku ponúka s podstatou obvinenia, so skutočnosťami, v ktorých sa nachádza dôvod väzby a na dôvody, pre ktoré peňažná záruka môže pripadnúť štátu, preto najvyšší súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za zákonné a správne. Obvinení vo svojich sťažnostiach nepredložili ani nepoukázali na okolnosť, ktorá by rozptýlila obavy predpokladané v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku. Keďže najvyšší súd takú skutočnosť sám nezistil, sťažnosť obvinených zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na základe vyššie uvedených úvah, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

